

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Технологічний університет (м. Кельце, Польща)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)
Яський університет ім. А. Й. Кузи (м. Яси, Румунія)
Регіональна туристична організація
Свентокшиського Воеводства (м. Кельце, Польща)
Технологічний парк (м. Кельце, Польща)

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XII Міжнародної науково-практичної конференції**

15-17 травня 2024 року

Частина II

Вінниця-Чернівці 2024

Крижак Л.М., канд. техн. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВЛАСТИВОСТІ СТРУКТУРОУТВОРЕННЯ РІДКИХ КИСЛОМОЛОЧНИХ НАПОЇВ.....	161
Лук'янець А.В. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	168
Мазуркевич І.О., канд. екон. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ.....	173
Онищук Н.В., канд. екон. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	180
Пахомська О.В. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТРЕНДИ СУЧАСНОГО КОНДИТЕРСЬКОГО МИСТЕЦТВА.....	186
Постова В.В., канд. екон. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВЕГЕТАРІАНСТВО: СУЧАСНИЙ ТРЕНД, ЩО ТРАНСФОРМУЄ РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС.....	192
Рябенська М.О., канд. екон. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОЯЛЬНІСТЮ СПОЖИВАЧІВ В ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ.....	206
Семко Т.В., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЛОКАЛЬНА СИРОВИНА ЯК НОВИЙ ТРЕНД УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ.....	214
Фіалковська Л.В., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОГРУНТУВАННЯ СТВОРЕННЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	224
Чорна Н.М., д-р іст. наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НАЦІОНАЛЬНА КУХНЯ: ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ.....	230

ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА: ІСТОРИЧНІ, ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Бахновська І.П., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ У ПРАВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ.....	239
---	------------

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

У статті проведено дослідження стану управління інноваційної діяльності туристичного підприємства. охарактеризувати теоретичні основи сутності інновацій в туризмі. Здійснено аналіз особливостей управління інноваційною діяльністю туристичного підприємства. Запропоновано розглядати «інноваційний потенціал туристичного підприємства» як можливість перетворення і раціоналізації досвіду

***Ключові слова:** інновація, туристичне підприємство, управління інноваційною діяльністю.*

Туризм закономірно вважають однією з найбільш швидкозростаючих галузей світової економіки ХХІ ст. Для багатьох країн індустрія туризму є найважливішою статтею доходу і, як наслідок, одним із пріоритетних напрямів розвитку економіки. Держави які вчасно визначили перспективність туризму як галузі і зуміли побудувати розвинену інфраструктуру, грамотно позиціонували себе на міжнародному ринку туристичних послуг, регулярно отримують багатомільйонні прибутки.

Одним із способів звернути увагу споживачів на свої послуги є пропозиція ринку такої послуги, яка б відрізнялася від уже існуючих на туристичному ринку пропозицій. Цьому має сприяти впровадження інновацій.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економічних відносин глобалізаційні процеси охопили всі сфери світового господарства, у тому числі й туристичну галузь [4]. На даному етапі функціонування туристичної галузі України вже не існує сумнівів щодо необхідності переходу

індустрії туризму на інноваційну модель економічного розвитку. Практика доводить, що саме інноваційні зрушення в діяльності підприємств туристичної галузі здатні забезпечити їх конкурентоспроможність, підвищити якість вітчизняних туристичних послуг, забезпечити високі показники економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові та практичні проблеми, пов'язані з інноваційною діяльністю та інноваційним потенціалом підприємств, розглядалися такими фахівцями, як Аренкова І.А., Бородіна В.А., Грінько Т.В., Захарчін Г.М., Кудінова С.В., Михайліченко Г.І., Тітова В.В., Турило А.М., Чухрай Н.І. Проте питання управління інноваційною діяльністю туристичних підприємств залишається відкритим і таким, що потребує подальшого розгляду з боку науковців.

Метою статті є здійснення аналізу сутності та особливостей управління інноваційною діяльністю туристичного підприємства з урахуванням специфічних особливостей даної сфери, факторів, що сприяють впровадженню інновацій, основних напрямів, заходів та перспектив інноваційного розвитку туристичної індустрії України.

Виклад основного матеріалу. В Україні відбуваються активні дії по переходу на інноваційний шлях розвитку економіки. Інновації - це щось інше, дії щодо впровадження досягнень науки і техніки в технології та управління, в тому числі і в соціальній сфері, тобто в організаціях, що займаються наданням послуг населенню.

Протягом другої половини ХХ ст. спостерігається прискорення темпів інновацій та зростання масштабів інноваційної діяльності в усіх секторах економіки, включаючи соціально-культурний сервіс і туризм.

Туризм є однією з провідних і найбільш динамічних галузей економіки і за швидкі темпи він визнаний економічним феноменом сторіччя.

Згідно Ст. 3 Закону України «Про інноваційну діяльність», поняття «інновація» трактується як новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-

технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [5].

Інноваційна діяльність туристичного підприємства повинна бути сконцентрована на пошуку і здійснюванні інновацій з метою невинного оновлення та розширення економічної та технологічної бази послуг, освоєнні і випуску туристичної послуги якісно нового рівня.

Одним із ключових факторів розвитку як економіки в цілому, так і туристичної індустрії зокрема інновацій. Термін «інновація», що в перекладі з англійської дослівно означає «нововведення», увів у науковий обіг австрійський вчений Й. Шумпетер. У своїй роботі «Теорія Економічного розвитку» він виділив п'ять напрямків здійснення інновацій:

- провадження нового товару;
- впровадження нового методу виробництва;
- впровадження нової організаційної структури виробництва.

Аналіз наукової економічної літератури з питань інновацій у туризмі вказує на існування різних підходів до визначення цього терміну. Враховуючи те, що до туризму належить велика кількість різноманітних підприємств, виникає складність у предметному визначенні сутності цього поняття. Процес, за допомогою якого нова ідея або практика стає корисною, нові шляхи, що забезпечують вирішення різних задач для задоволення потреб людей.

Інновації – це «запровадження будь якого нового або значно вдосконаленого продукту (товару або послуги) чи процесу, нового методу маркетингу або нового організаційного методу в діяльності підприємства, організації робочих місць чи зовнішніх зв'язків» [5].

Систематизація видів інновацій у туризмі дозволила розробити перелік інновацій у сфері туризму:

- нові форми відпочинку та туризму;
- нові види засобів розміщення;
- нові туристсько-екскурсійні об'єкти;

- нові туристсько-екскурсійні маршрути;
- нові види послуг;
- нові види розваг;
- нові види готельного та ресторанного обслуговування;
- нові види бронювання та продажів;
- нові види туристичної реклами; нові методи управління персоналом, форми організації.

Поява сучасних засобів інформації та зв'язку справила глибокий вплив на суспільне виробництво і побут людей. Сучасну туристську діяльність і роботу туристських фірм не можна уявити без мережі Інтернет. Сучасна аудіо-, відеотехніка істотно змінила технологію менеджменту. Управління проводиться в режимі реального часу і т.д. Таким чином, відбувається інтеграція інформаційних громадських інструментів і послуг у всіх видах туристичної діяльності, зокрема здійснюваних малими підприємствами, їх використання державними і приватними туроператорами, особливо малими та середніми підприємствами, посилюється і виявляється в підвищенні обізнаності та партнерських ініціативах, а також належному використанні різних національних і європейських програм.

На туристичному підприємстві ключовими складниками інноваційної діяльності є

- заходи, сконцентровані на пошук або створення нових туристичних продуктів, політики ціноутворення тощо;
- роботи, спрямовані на завершення заходів, реалізованих раніше, до рівня інноваційних проектів (послуг, продуктів, технологій), орієнтованих на потреби туристичного ринку;
- діяльність, спрямована на освоєння інноваційних проектів, технологій виробництва послуги тощо.

Менеджер туристичного підприємства повинен чітко усвідомлювати, що інновації, якими може й повинно займатися його підприємство – це:

- сталий продукт туристичних дестинацій (за умов поєднання відмінної туристичної інфраструктури та заходів активного або пізнавального характеру);

- налагодження доступної та якісної інфраструктури обслуговування тощо;
- розвиток комунікативного потенціалу підприємства;
- позитивний репутаційний рейтинг підприємства;
- адекватна ціна на послуги підприємства;
- заходи щодо відновлення та нарощування якості історико-культурного потенціалу території;

- потреба (можливо, штучно створена і підтримувана) в об'єктах відвідування або популярність туристичного бренда серед певних прошарків споживачів [2].

На сучасному етапі в національних та міждержавних системах управління туристичною діяльністю почали відбуватися інноваційні процеси, настав час освоєння і застосування нових технологій (електронна торгівля), створення віртуальних туристичних фірм, удосконалення форм маркетингу та створення затребуваного туристичного продукту.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Для України інноваційні технології важливі з позиції вирішення нагальних проблем у туристичній галузі (підвищення рівня сервісу, удосконалення матеріально-технічної бази, збереження пам'яток культури тощо) [5].

Таким чином, інноваційна діяльність туристичного підприємства здебільшого спрямована на створення нового або зміну існуючого туристичного продукту, освоєння нових ринків збуту, впровадження передових ІТ-технологій у бізнес-процес і сучасних форм організаційно-управлінської діяльності на підприємстві. Управління нововведеннями та їх впровадження для розвитку туристичного підприємства - основне і найбільш вагоме питання, вирішення якого забезпечить конкурентну перевагу і, як результат, виживання туристичного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV// Урядовий кур'єр. 2002 . 7 серпня. С. 2-4.
2. Джинджоян В.В. Стратегічне управління підприємством на основі використання інформаційного потенціалу. Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки». 2019. №2(86). С. 141-148.

3. Офіційний сайт групи компаній ККС. URL: <https://ccrs.ru/solutions/kiosk-samoposeleniya> (дата звернення: 07.05.2024).
4. Офіційний сайт компанії Amadeus URL: <https://amadeus.com>
Офіційний сайт компанії Self-Service Solutions <https://selfservice4u.com/seo-elektronnyu-resepshnterminaly-self-check-in> (дата звернення: 07.05.2024).
5. Розвинуте креативне мислення URL : <http://vitaliyivanov.com/yak-rozvynuty-kreatyvne-myslennya> (дата звернення: 07.05.2024).

УДК 640.43:338.46

Мазуркевич І.О., канд. екон. наук

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6648-9994>

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ

Дана стаття присвячена вивченню проблем та перспектив розвитку ресторанних мереж в Україні. В результаті узагальнено та визначено основні підходи до організації мереж в ресторанному бізнесі. Автором досліджено та сформовано переваги та недоліки розвитку ресторанних мереж для формування сприятливого бізнес-середовища в сучасних умовах господарювання. Також наведено найбільш популярні формати мережевого ресторанного бізнесу.

Ключові слова: мережа, ресторанний бізнес, ресторанна мережа, франчайзинг, формати

Постановка проблеми. Актуальність даного дослідження зумовлена тим, що незважаючи на воєнний стан в Україні та непрості умови господарювання, ресторанний бізнес продовжує розвиватися, формуючи при цьому сприятливе конкурентне середовище. Саме мережеві форми організації ресторанного бізнесу посідають домінуючі позиції серед інших організаційно-економічних